

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.80
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na
mesec. — Posamezne šteje 10 v.

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvar (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več kot trikrat 9

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Poljske zadeve.

Prusofili in Madjari, minister Bilinski in
bosenska agrarna banka, levovsko pobratimstvo
poljsko-madjarsko in prodaja poljskega
kraljestva.

(Informacija «Slovanskega Sveta» v
Krakovu.)

Dejstvo je, da dunajski odločilni krogi računajo s klubom nemško radikalnih poslancev, dasiravno šteje komaj 13 mož, a njegovi politični cilji so onkraj črnorumenih kolov naše države. Mnogo let obstoji že v Avstriji javna organizacija, protiaustrijska, ki dela na to, da se država razbije in Cislajtani (izvzemši Galicijo) pridruži nemški državi. Prusofilstvo cvete zlasti med nemškim prebivalstvom češkega kraljestva, toda ne manjka se ga tudi v takozvanih »avstrijskih« alpskih deželah. Vsa društva za razširjenje nemštva, »Schulvereine«, »Ostmarke«, »Nordmarke« itd. so prešinjene bolj ali manj s prusofilskim duhom. Člani teh društev so ne samo v veliki množini državni uradniki nemške narodnosti, ampak tudi visoke uradne osebe. Nikdar ne nastopa vlada proti antiaustrijskim manifestacijam teh »vsemencev«. Državno pravdnistvo ne ve še danes nič o psovkih, katere so glasno in javno metali na avstrijskega cesarja nemški burši v Gradcu dne 2. grudnia 1908, v dan cesarjevega jubileja, dasiravno je bilo to objavljeno v raznih časnikih! Zastave nemške države in praporci pruskega kraljestva se razobešajo pri vsaki nemški slavnosti na slovanskih zemljah, na Češkem, na Moravskem, prikazujejo se celo v Tešinu. Niti enkrat se ni zgodilo, da bi jih veleli vzeti dol. »Wacht am Rhein« pripada ne samo k stalnemu repertoaru pesmi, ki se pojejo pri javnih manifestacijah, ampak zapela se je ponovno v avstrijskem državnem zboru in v češkem deželnem zboru. Prusofili se čisto nič ne skrivajo s svojo politiko, svoje cilje označajo javno in uživajo vse ozire vlade.

Jasno je, da mora imeti tako postopanje svoje visoke protektorje v zelo visokih in (v večjem delu dednih) dunajskih krogih dunajske birokratične oligarhije, ki imajo lahak pristop do najvišjih krogov in lahko tam stvari predstavijo po svoje. Naj bi si katerakoli slovenska organizacija dovolila, bodisi samo stoti del tega, kar brez kazni delajo Prusofili, imeli bi v Avstriji stotine pravih radi veleizdaje.

Dejstvo je, da se nobena avstrijska vlada — niti Badeni — ni upala odprto nastopiti proti prusofilski agitaciji.

Tega si ne moremo razložiti samo z berolinskimi vplivi. Na vsak način je ta zadeva strogo notranje-avstrijska; ne more torej biti govora, da bi se Nemci tako daleč potegovali za svoje privrženice v Avstriji. Politični cilji te organizacije to je daljna »Zukunftsmusik«, sedaj je pa položaj tak, da bi pruska v javnosti zatajila svoje pregoreče in kompromitujoče jo privrženice avstrijske, kolikorkrat bi to želela avstrijska vlada. Zatajil in zavrgel jih je celo Bismarck z državnozbornske govorice, ko se je nekoč Schönerer tako daleč zaletel v svojih manifestacijah proti habsburški hiši, da že ni bilo drugače, kot da se ga je klicalo pred sodišče. Toda Schönerer je bil le na videz načelnik organizacije, istotako, kot ji danes na videz stoji na čelu Wolf, ki je sicer poslanec, toda oseba brez posebnih zmognosti in izobrazbe — ki niti ne uživa osebnega spoštovanja. Kot nekdanj Schönerer, tako je sedaj Wolf samo šahova figura v rokah oseb, ki stoje brez primera višje od njega.

Voditelji prusofilskega gibanja seveda ne nastopajo javno in odprto v tej vlogi. Cela stvar ima prikrite niti, ki se odkrijejo morda kedaj ob kakšnih političnih spremembah.

Gotovo pa je, da moramo voditelja tega gibanja iskati ne na Dunaju, ampak v Budimpešti. Madjarska politika je izrečno prusofilska, a stranka nepodleglosti računa v svojih daljših ciljih na pomoč z Berolina.

Budimpešta je oni žebelj, ki pribija Dunaj na Prusijo.

Znano je tudi, kako veliki in odločujoči so vplivi ogrski na avstrijskem dvoru in kako se že daljšo vrsto let avstrijske zadeve vodijo tako, kakor si žele Ogrji, kako so velikokrat zadeli celo najenergičnejši državniki v Avstriji nepričakovano na »višjo voljo«, katere se jim je v resnici narekovala iz Budimpešte s posredovanjem Dunaja. Vsi imamo v spominu vrsto dogodkov v avstrijski politiki, ki so izživali osupnenje v Cislitvaniji, toda zadovoljnost ogrske vlade.

Z ene strani so znali ogrski velikaši Avstrijo oplesti z rahlo mrežo dvornih razmerij in vplivov in si tako zagotoviti v državni politiki odločevalen vpliv (večsih celo v notranjih zadevah Cislitvanije!), a z druge strani podaja Budimpešta roko Berlinu proti Avstriji, da bi s prusko pomočjo na razvalinah Avstrije postavili zastavo ogrskega imperijalizma.

Ogrski državni politiki je na tem ležeče, da obstoji v Avstriji prusofilska stranka; ogrski vplivi ji služijo za obrambo.

Na znotraj izgleda to včasih drugače. Zgodi se, da ta ali oni avstrijski vsenemec, ki ni dobro podučen v stvari, v kateri je samo drugo- ali tretjevrstno orodje, napiše članek proti Ogrom; toda ni se zgodilo še nikdar, da bi takrat, ko se gre za kaj važnega in določnega, prusofili stali proti koristim ogrske vlade.

Jasen primer tega imamo sedaj:

Ustanovljanje privilegovane madjarske agrarne banke za Bosno in Hercegovino pomeni, da se dežela naravnost izroči v plen ogrskim Judom, obenem je pa to prvi korak do ogrskega gospodstva na Balkanu. V tej zadevi se pa strinjajo koristni ogrskega in berolinskega kapitala. Pravzaprav ni nobenega ogrskega kapitala — ali vsaj ga ni toliko — ampak je samo kapital pruski, ki se vrti v Bosno čez Budimpešto pod ogrsko znamko. Gre se za odušično zaslužek na koži bosanskega kmeta — s strani ogrskih Judov — in za nemško kolonizacijo v Bosni na posestvih, katerih razlastitev se ne previduje v pravih banke. Avstrija ne more od te stvari zase pričakovati ničesar, kot k večjemu, da bo avstrijska vlada sovrážena v Bosni. In vendar je ta banka dobila potrdilo odločujočih krogov. Prejšnji ministri niso marali sprejeti na sebe sovrážstva, da so spravili zadevo skozi državni zbor, dokler se ni slednji našel minister, ki si je dovolil vsiliti to »kupčijo«.

Zalibog je ta minister Poljak Bilinski. Zdaj se je torej pokazalo, zakaj so poiskali moža, ki je dovolil, da so ga naredili za ministra brez vednosti poljskega »kola«, za hrabro poljskih poslancev, ko je bilo treba oddati portfelj Poljaku. Bilinski, ki ni zaupnik poljskega »kola«, ima proti njemu »svobodne roke«. Za to se je šlo! — Seveda ima tudi »kolo« proti njemu »svobodne roke«, toda, ali bo hotelo nastopiti proti svojemur rojaku in ali se bo pravočasno spoznalo v položaju?

Bilinski zamore računati, da ga bodo podpirale vse skrite in javne prusofilske organizacije v Avstriji.

Leta 1897 je imel Wolf dvoboj z Badenijem, a Bilinskega je ostro napadal. Zdaj je pa njegov zaveznik. In tako podpira ministra Poljaka ravno ista struja, ki se na Pruskem imenuje hakata, v Avstriji pa radikalna nemška stranka.

Glavni organ avstrijskih prusofilov »Ostdeutsche Rundschau«, stoji v zadevi blagajniških bonov in bosanske agrarne

banke energično na strani sedanjega ministra barona Bienenrtha in njegovega kabineta in ga brani tako-le:

Baron Bienenrth in njegovi ljudje (und seine Leute) nimajo nobenega vzroka, da bi se bali. Kaj blagajniški boni in agrarna banka! Nemške stranke vendar ne morejo dopustiti, da bi mnenje dvorskih krogov (katerih?) ki se je obinilo na njihovo korist, se imelo spet obrniti v protivno smer. Predsed. ministrov zamore torej mirno prepustiti obrambo svoje zadeve strankam, katere ne vidijo nobene posebne koristi v tem, da vzdržujejo njegov kabinet, toda bi videle izgubo v njegovem padcu. Vsled tega se mu niti ni treba truditi, da brani stališče, katero je zavzela vlada, ali pavzaprav, ki mu je bilo vsiljeno od skupne vlade. Zato bodo že oni skrbeli, ki imajo lastno korist v tem, da ga vzdrže pri vlad. Zadeva blagajniških bonov in agrarne banke bo sicer še naredila nekaj ropota v parlamentarnih odsekih, morda bo tudi dala povod k ostrim prepričkom strank v državnem zboru, toda ti boji se bodo bojevali samo doli, v nižavah, samo njihov hrup bo segal tudi gori do jasnih in solnčnih višin, kjer je vlada na tronu.

Bolj jasno ni mogoče pisati. Ogrji so pridobili dvor za svoj načrt, kaj jim torej mar državni zbor! Zgodilo se bo, kakor se je sklenilo za hrabro ustavno odgovornih krogov, predsednik ministrov in finančni minister sta v tem trenutku predstavitelja činiteljev neznanjih, nevidnih, izvrševalca koterije, katere menda sama ne poznata, kateri se je pa posrečilo oamiti vse one, »kjer je vlada na tronu«.

Bilinski torej ni parlamentaren minister, ampak človek, katerega vladateljnost so prekanjeno izrabili, da bi ga porabili za orodje proti državnemu zboru. Na nje ga padlo potem vse sovrážstvo — toliko bolj, da na Poljaka (proti drugim Slovanom), ko bo storil svoje, potem pa naj gre.

Kakšno nalogo odkazuje torej prusko-madjarska koterija Poljakom v tej zadevi.

Poljsko kolo bi se moralo po mislih te politično-oderuške družbe dati pridobiti za agrarno banko v imenu obrambe svojega ministra-rojaka. Treba postrašiti, da naslednik Bilinskega ne bo več Poljak. Slovani morajo sovrážiti poljsko kolo, mora biti osamljeno — da bo potem bolje razpoloženo za koalicio z Nemci proti Čehom in proti južnim Slovanom.

Toda zdemokratizovano kolo poljsko — računa z mnenjem ljudstva bolj, kot je poprej bilo v navadi, torej je treba oamiti poljsko javno mnenje. To ni tako tež-

LISTEK.

Društveni domovi.

(Govoril na občnem zboru S. K. S. Z. dež. poslanec dr. K. Verstovšek.)

(Konec.)

O domovih samih.

Najvažnejša stran se mi pač zdi denarno vprašanje. Vsi poznamo svoja društva. Tudi najdelavnejša imajo edino le to slabo napako, da imajo vedno prazno kaso. Društva le z veliko težavo poplačajo naročnino za liste; povsod morajo rodoljubi pomagati z večjimi prispevki. Nikdar ne smemo upati, da bi pokrili vse stroške s članarino: tako obresti, amortizacijo, razredni davek itd. Če so tudi člani spočetka še tako navdušeni za stavbo in obljubujejo visoke letne prispevke, ne smemo začeti zidati na same obljube. Navdušenje se povsod kmalu ohladi, zlasti če je treba segati vedno globokeje v žep. Zato morajo biti vse članice S. K. S. Z. jako previdne, da ne zabredejo v nepotrebnih dolgove, vsled prevelikih stavb. Da obvarujemo celoto in tudi posamezne članice neprimlik, moramo določiti, da smejo društva staviti domove le v sporazumu z S. K. S. Z. dotične pokrajine. Zveza potrdi zidanje društvenega doma še-le, če se je prepričala, da se stroški pokrijejo s

prostovoljnimi doneski, darovi in volili. Po mojem mnenju sme biti vključenega dolga na društvenem domu le tretjino vrednosti vsega zemljišča, stavbe in opreme. Le na ta način še smemo upati, da zmaga društvo stroške leto za letom. Zveza pa naj nikdar ne ovira zidanja domov, temveč pospešuje, kolikor le more, tudi z denarnimi prispevki, če so le dani pogoji za bodoči obstanek.

Važno je tudi vprašanje glede lastnika. Društvo samo bi ne smelo biti lastnik društvenega doma. Vsi dobro poznamo razmere na Slovenskem; vsako društvo lahko pride v kratkem v tuje, celo nasprotno roke. Dovolj takih skušenj že imamo; radi tega moramo biti previdni, da ne bomo pripravljali domov, v katerih delujemo mi blažilno, liberalcem, ki bi potem v njih uganjali svoje burke. Najumestnejše bi bilo, da bi bila lastnica S. K. S. Z., ker te pač ni lahko izpodrinuti. Gotovo je, da so društva ponosna na svojo lastnino; marsikaterikrat si ne bodo pustila društva, ki si ustanovijo društveni dom, krati prav do doma. Če se jim torej pusti pravica do lastnine, mora društvo vsaj sprejeti radi varnosti v svoja pravila to-le točko: »Vsi sklepi odborovi, oziroma občnega zbora, ki se tičejo društvenega doma, zadobijo veljavo še-le takrat, če jih potrdi S. K. S. Z., ki jih ima pravico tudi razveljaviti«. Zvezi naj pripada tudi premoženje društva v slučaju razpustitve. Po mojem mnenju je ravno S. K. S. Z. prej

poklicana, da nji pripade premoženje, nego župnijski cerkvi. S. K. S. Z. je namreč lokalno manj interesirana in bo gotovo prej izročila vsako premoženje prvotnemu namenu, nego cerkev, t. j. lokalni krogi, ki bi lahko skušali obrniti premoženje v druge četudi dobre namene.

Ne zdi se mi nadalje primerno, da zidate dve društvi skupaj društveni dom. Skušnje kažejo pri naših čitalnicah in denarnih zavodih, ki so se po več krajih združili, da skupno delovanje teh društev ne trpi dolgo. Izobraževalna društva imajo docela drug značaj nego denarni zavodi; dve gospodarije torej pod eno streho nikdar! Pač pa se lažje doseže drugi način skupnosti. Če je izobraževalno društvo samo lastnik in gospodar društvenega doma, lahko sprejme proti odškodnini pod svojo streho brez pomisleka denarni zavod, če le pripuščajo prostori. Naobratno lahko tudi denarni zavod, če ima primerne prostore, odda izobraževalnemu društvu svoje lokale. Jeden lastnik ali gospodar ima lažje deset strank pod svojo streho, nego jedna hiša samo dva enakopravna gospodarja.

S. K. S. Z. mora dajati podružnicam tudi nasvete glede stavb. Tega vprašanja danes na shodi pač ne moremo reševati. Splošno lahko določimo načelo, da se stavijo domovi povsod primerno krajevnim razmeram. Ponekod imajo društva svoj sedež v cerkvenih hišah, starih šolah itd. Ti prostori zadostujejo popolnoma na de-

želi; manjka jim le večjih sob za prireditve iger, večjih shodov itd. Društva na deželi, ki imajo tako streho, naj skrbijo, da pridobijo do nje lastninsko pravico, zlasti če se lahko te hiše popravijo in prezidajo z malimi stroški. Poleg teh društvenih domov se zamore postaviti za gledališke igre in večje shode navadne lesene ute, ki ne stanejo mnogo. Te pa moramo tako staviti, da jih lahko zakurimo in tudi rabimo pozimi.

Če je dovolj denarnih sredstev, moramo paziti povsod, da ne bomo postavili premajhnih, pa tudi ne prevelikih stavb. Skrbeti moramo tudi za bodočnost. Načrti so lahko različni; enoličnih domov po cellem Slovenskem bi nikdar ne priporočal. Načelo pač mora biti, da je povsod velika dvorana z odrom in vsaj ena ali dve poststranski sobi za garderobo, knjižnico, odbojove seje itd. Dvorana mora biti povsod; rabimo jo za igre, telovadbo, shode, poučne tečaje itd. Če je za navadne prireditve prevelika, si lahko pomagamo z leseno premakljivo steno v sredini.

Dobro moramo paziti tudi, da zberemo za društveni dom primerni prostor. Naše slovensko ljudstvo, zlasti v iribovitih krajih ne pozna skoro drugega zbirališča kakor župnijske cerkve. To dejstvo samo nam odmeri kraj za društveni dom v bližini cerkve.

Ko smo začetkom ustanavljali društva, so imela svoj sedež po največ v gostilniških prostorih. Večkrat so snovali

ko, kajti v celi Galiciji ni pri uredništvu nobenega dnevnika niti enega človeka, ki bi znal slovanske razmere, tudi v poljskem kolu ni nikogar, ki bi se na to razumel — nasprotno je med Poljaki neko banketno-filomadarsko razpoloženje. Torej prirede izlet madjarski za 3. maja v Levov, v stolico dežele in glavno središče stranke, ki zdaj odločuje v kolu, razpoloženje ne ogo-ljufa!

Vedno, kadar stori ogrska vlada kaj važnega v sporazumu z Berolinom, kadar stoji v najožjih zvezah s prusofilsko agitacijo v Avstriji — vedno se takrat priredi pod kakoršnokoli pretvezo kakšna poljsko-ogrsko slavnost, kakšen poljski izlet na Ogrsko ali mažarsk na Poljsko.

Vsak tak izlet je napoved kakšne velike politične goljufije.

Ni res, da so Ogrji izključili iz akademičnih društev dijake, ki so odpotovali v Berlin! Ni res, da je dr. Kovacs načelnik kakšne stranke! To je mlad človek, za katerim ne stoji popolnoma nikdo; on je specialist za izlete, slavnosti, bankete, katerega poznajo od te strani tudi že Čehi. Pomazharjen Slovak (Kovač), ki zna vsled tega češki jezik in se lahko nauči poljščine — ki je poleg tega precej naiven in se rad postavlja in obrača pozornost na svojo osebo — nastopa po pravih vedno, kadar se ogrska vlada boji Čehov ali Poljakov, pod geslom protesta proti vladni politiki. Na Ogrskem pa ne igra popolnoma nobene politične vloge.

Nimamo pravice, da bi obsojali Kovacs, da je hudobnega mišljenja in da ima svojo vlogo v premeteni razdelitvi nalog. Raje verjamemo, da je odkritosrčen prijatelj Poljakov in proti njegovi osebi nimamo ničesar. Toda njemu se samo dozdeva, da je on voditelj izleta. Nikjer ne manjka ljudi dobre volje, katerim je mogoče vteptati kakšno prepričanje in se jih potem porabi za namene, o katerih nimajo pojma.

Mažarski izleti so se vršili, ni še tako dolgo tega, v Beograd, in šle so tje v resnici vplivne politične osebe...

Poljsko javno mnenje bo menda bolj zrelo od srbskega!

Prodaja poljskega kraljestva Prusom potrebuje dovoljenja z Dunaja. Ko bo stvar postala aktualna, ko bodo z Berlina pričeli trkati na višine, kjer je vlada na tronu — prusofilska koterija ne bo stvari zanemarila in takrat bodo mažarski politiki oni činiteli, ki se bo trudil, da izsili dovoljenje. Brez Berlina ne morejo opraviti ničesar, z njim so tesno zvezani in gospodarsko od njega odvisni (kapital na Ogrskem je predvsem kapital pruski); proti Berlinu ne pojdejo — in to bo casus foederis.

Stranka neodvisnosti na Ogrskem je prusofilska. Ravno isti politični razlogi, ki veljajo ogrski vladi podpirati prusofilsko agitacijo v Avstriji, veljajo tudi podpirati stremljenje Prusov proti Varšavi.

Ni čas za »slavnostno« politiko. Treba je drugače, kakor inter pocula premišlje-vati, kako so stvari med seboj v zvezi.

Prof. dr. Feliks Konecni, Krakov.

Trocarška zveza?

Že dolgo se je vedelo, da potuje ruski car letos v Cherbourg, Cowes in Gaeto, da obišče Faliëra, kralja Edvarda in Viktorja Emanuela laškega. Kar naenkrat iznenadi javnost vest, da se bo car v finskih

taka društva gostilničarji iz dobičkaželjnosti. Toda nobeno tako društvo ni doseglo svojega namena, dočim so društva, katera niso bila v nobeni dotiki z gostilno, vrlo napredovala. Zato moramo pač odločno odklanjati gostilnično obrt, katero bi si hotelo pridobiti društvo za društveni dom. Le v skrajni sili, če zahtevajo to razmere, sme zveza dovoliti društvu gostilno. To pa morajo biti le redki slučajji.

Konečno še moram na nekaj opozoriti. Če društvo nakupi posestvo za stavbo, naj nikdar ne štedi pri nakupu zemljišča z denarjem. Čim več zemljišča je okrog doma, tem boljše je. Naša organizacija še leži v bodočnosti, napredovati mora od leta do leta; delovanje v društvih se bode moralo postaviti bolj na praktična tla. Kje pa najdemo za naše ljudstvo, za naše kmečke mladeniče in mladenke primernejšega mesta za gospodarsko vzgojo, kakor v skupnem, četudi še tako malem delu, oziroma obdelovanju zemljišča okrog društvenega doma. Če ima dovolj zemljišča, osnujemo lahko za mladeniče vzorno zemljišče, za deklice vrt za zelenjad, da se privadijo umnega vrtnarstva, za mladenke cvetlični vrt, da gojimo čut za lepoto. Prostora bomo rabili v bodoče za razne nedolžne zabave, za igre otrok itd. Če zberemo mladino okrog društvenih domov, bode bodočnost ravno-tako naša, ko je naša sedanjost.

Podal sem nekatere misli o društvenih domovih v pretresovanje. Upamo, da bode posvetovanje obrodilo dobrega sadu in našlo pravo pot do vresničenja. V to pomoz! Bog!

Šerah sestel z Viljemom nemškim. Angleški in neoficiozni ruski listi so takoj poročali, da je Viljem II. želel, da se vrši sestanek, toda nemški so odgovorili, da je ravno nasprotno res. Angleško in rusko časopisje je vztrajalo pri svojih trditvah. Nato pa je rusko ministrstvo za zunanje zadeve samo pooblastilo peterburškega zastopnika Wolffovega urada, da je objavil, da se sestanek v finskih vodah vrši na izrečno željo cara Nikolaja, ki je Viljema povabil k sebi. O tem torej ne more biti več nobenega dvoma.

Ravnokar je gotovo, da je sestanek nemale politične važnosti, kar splošno priznava vse časopisje brez izjeme. Politiški značaj sestanka najbolj osvetljuje dejstvo, da mu bo od ruske strani prisostvoval minister za zunanje zadeve Izvolskij, na nemški pa državni tajnik za zunanji resort, von Schoen.

Za kaj pa se bo šlo pri tem sestanku? O tem so seveda le ugibanja mogoča.

Na vsak način je sestanek znamenje, da car noče, da bi se odnekaj dobro in prijateljsko razmerje med Nemčijo in Rusijo kljub dejstvu, da je grožnja s pruskimi bajonetni preprečila, da Izvolskij ni iz bosanske afere razvil svetovno vojske, razdrlo. Sestanek tudi dokazuje, da se Rusija — in car pomeni Rusijo — zaveda, da je angleška politika zavozila. Angliji se ni posrečilo izolirati srednjeevropskih vellesil, Nemčijo in Avstrijo, kakor tudi ni mogla Italije od trozveze odvrti in Francijo proti trozvezi mobilizirati. Rusija čuti potrebo se z Nemčijo sporazumeti, ker se je politika popolne izolacije Nemčije ponesrečila.

Je pa še nekaj drugega vmes. Rusija se je z Anglijo glede Perzije domenila, koristi od tega pomenka pa ima zdaj tudi sama. Ruska armada se je v Tebrisu utaborila in obvladuje Teheran. Anglija pri tem »gšeftu« ni napravila nobenega profita, zato pa se je njeno prijateljstvo do Rusije nekoliko ohladilo. Angleški listi rusko diplomacijo napadajo, kar se da. Zato je gotovo jako modro, ako se Rusija za vsak slučaj zavaruje pri Nemčiji.

Da bi pa sestanek v finskih vodah bil bližnje predznamenje, da se bo sklenila takozvana trocesarska zveza med Rusijo, Nemčijo in Avstrijo, tega ni verjeti. Take stvari se ne napravijo tako naglo. Po sestanku z Viljemom obišče Nikolaj v Cowesu Edwarda, kar izključuje vsako bližnjo možnost, da bi se trocentra med Anglijo, Rusijo in Francijo razdrlo. Pač pa evropska diplomacija lahko s trocesarsko zvezo računa, kajti tako v Avstriji, kakor v Nemčiji in Rusiji šteje ta ideja odnekaj zelo veliko pristašev, med njimi med prvimi našega ministra za zunanje zadeve, Aerenthala. Ker pa te stvari niso odvisne samo od dobre volje posameznikov, ampak od neštetihi imponderabilij, zato je najboljšo o sestanku v finskih šerah kar ino-goče manj filozofirati, ampak počakati gotovejših dejstev.

XIX. letni občni zbor „Katol. političnega in gospodar-skega društva za Slovence na Koroškem.“

Celovec, 4. velikega travna 1909.

Občni zbor političnega društva, ki se je vršil v »Rokodelskem domu« v Celovcu dne 27. m. m., je bil, kakor ponavadi, zelo dobro obiskan. Predsednik dr. Brejc se spominja preteklih deželnozbornskih volitev in konstatira, da se je politično društvo zadnja leta oživilo. Opraviči posl. Grafenauerja, ki je zadržan po poslaniških opravkih ter se spominja važnejših dogodkov v pretečenem letu: Koroški Slovenci smo prestali otročjo bolezen, liberalizem, zoper katerega je vodil boj že Andrej Einspieler. Liberalizem govori o svobodi in napredku ter prav lahko oslepi in omami ljudstvo. V političnem oziru Nemcem ni škodoval, ampak jih je le izoliral, pri Slovcih pa je škodoval povsod. Treba je to povdarjati, ker smo stali koroški Slovenci pred dvema letoma na razpotju kakor sedaj štajerski Slovenci. »Korošec« je tedaj napadel naš »Mir«, oziroma politično društvo in poslanca Grafenauerja, pa tudi govornika tako grdo, kakor niti »Štajerc« ne. (Klici ogorčenja.) Poslanca Grafenauerja so napadali oni, ki mu niti čevljev niso vredni odvezati. (Odobranje.) Konstatirati treba, da imamo koroški Slovenci samo eno politično stranko. Vendar pa ne bomo nobenemu ničesar očitali, četudi ne bi bil našega mišljenja, če je le o se bno pošten. Parola političnega društva pa je bila: Naše oči vedno naprej, in če bi se za nami podirali mostovi, dokler ne rešimo naroda. (Odobranje.) Skrb naša se ni obračala za ljudstvo samo na političnem, ampak tudi na gospodarskem in šolskem polju. Osnovali smo »Slovensko šolsko društvo« v Celovcu, ker smo dolgo čakali večje akcije od druge strani zama. Pojasni tudi, da je šolsko društvo prišlo v konflikt s Ciril in

Metodovo družbo, čeravno to ni bil nikakor njegov namen, da je stopilo nato z družbo v pogovor, ki je pa ostal brezuspešen, in kakšne predloge je stavilo na posled družbi. Omenja inicijativno političnega društva za gospodarsko organizacijo; v to svrhu se je sklicala enketa posojilničarjev, kateri je prisostvoval tudi zastopnik celjske zveze, ki je obečal, da hoče celjska zveza izvesti na Koroškem gospodarsko organizacijo, kakršno smo pričakovali od »Zadružne zveze« v Ljubljani. Nekateri so verjeli tem frazam, a do danes se celjska zveza še zmrnila ni. Edino, kar se ji imamo zahvaliti je, da je pod njeno patronažo prešla prevalejša posojilnica v nemčurske roke. (Silno ogorčenje.) Ta nevarnost obstoji še drugod, in nihče naj ne misli, da se bomo vzdramili šele tedaj, ko bodo posojilnice že v nasprotnih rokah. Zato tisti, ki še sedaj ne odstopi od celjske zveze, ni naš; naj gre potem kamorkoli, le k celjski ne. (Odobranje.) Omenja namero političnega društva, ustanoviti zvezo koroških slovenskih županov, ki naj izsili slovensko uradovanje pri uradih. Hvali izborni taktiko državnega poslanca dr. Šusteršiča, ki je v kritičnem položaju dal inicijativno, da se sestavi »Slovenska enota« in tako onemogočila vladi trajno večino. Kot načelnik bosanskega odseka je dr. Šusteršič mož položaja, in njegova zasluga je, da se je dosedanja ozkosrčna slovenska politika postavila na širšo podlago. (Odobranje.) Spominja se smrti za koroške Slovence zaslužnega moža, Vekoslava Legata. (Vsi se vzdignejo s sedežev.) Vsi naslednji govorniki odobravajo stališče političnega društva nasproti celjski zvezi ter šolskega društva nasproti družbi sv. Cirila in Metoda.

Tajnik Smodej poroča o delovanju političnega društva in njegovega odbora ter se zahvali zaupnikom po deželi za požrtvovalno sodelovanje. Omenja vročo volivno borbo za dež. zbor in se zahvaljuje v imenu odbora gg. posl. dr. Kreku, deželnemu odborniku kranjskemu prof. Jarcu in dr. Rožiču, ki so nam prišli to pot prvič na pomoč (odobranje), in delavskemu društvu v Celovcu, ki je šlo na roko zlasti tajništvu. Odkrito graja napake tistih posojilnic, ki ne ustrezajo svojemu namenu docela in stavi v zgled posojilnico v Spodnjem Dravbergu. (Odobranje.) Natančneje poroča o volivnem gibanju za občine ter konstatira, da je pri zadnjih deželnozbornskih volitvah slovensko učiteljstvo prvič šlo v boj z nami. (Živahno ploskanje.) Pogrešamo pa dobrih občinskih tajnikov in največ zla nam povzročajo pri občinah, ki so naše, pa ne delujejo v našem smislu, ravno nemškutarsko misleči tajniki; in prva naloga političnega društva mora biti, da vzgoji zanesljive in večše tajnike ali pa jih dobi iz sosednih slovenskih dežel. (Pritrjevanje.) V veliki nevarnosti za Slovence je slovenski Rož, zlasti spodnji, na katerega so se narodni nasprotniki vrgli z vso silo in ga naskakujejo prav sistematično. Ker jim ne zadostuje tam politični boj, so vrgli med ljudstvo še verski boj, kar dokazuje zadnje zborovanje mariborskega pastora Mahnerta in odpadnika profesorja Angererja v Kožentavri; od zanesljive strani prihaja vest, da pripravljajo v Borovljah večjo akcijo za odpad. (Splošno ogorčenje.) Če opazujejo to mirno c. kr. oblasti, ne smemo tega pripustiti mi. Hud udarec nam pripravljajo Nemci z novim društvom nemških uradnikov, čigar namen je izpodriniti iz državnih služb slovenske sinove in jih nadomestiti z nemškimi. Zato hoče biti društvo v vednem stiku z nemškim ljudskim svetom. Seveda ima isto društvo na zunaj čisto nedolžna pravila, a oklic njegov, ki je došel v naše roke, nam pove njega pravi namen. (Silno ogorčenje.) Vlada je društvo najbrž potrdila, ker nam je znano, da društvo že pobira udnino. (Ponovno klici ogorčenja.)

Soglasno in z navdušenjem so bile nato sprejete sledeče resolucije:

1. Koroški Slovenci, zbrani v Celovcu na XIX. letnem občnem zboru, 1. protestiramo proti vsem krivicam, zlasti proti krivicam pri sodnih uradih, in zahtevamo, da se nam povrne vsaj status quo ante in se tako omogoči, da se sčasoma izvede popolnoma ustavno zagotovljena enakopravnost; protestiramo proti imenovanju nemških ali jezikovno nezadostno kvalificiranih uradnikov po jezikovno mešanih krajih in proti brezmišelnemu in sistematičnemu izrivljanju slovenskih uradnikov, celo domačinov, iz koroške dežele;

2. protestiramo proti uradnikom c. kr. državne železnice, zlasti proti uradnicam na celovškem glavnem kolodvoru, ki izrivajo slovensko potno občinstvo in ga šikanirajo;

3. zahtevamo ureditev šolstva v slovenskem delu Koroške na ta način, da bo učni jezik vseskozi slovenski, in delitev deželnega šolskega sveta po narodnostih;

4. zahtevamo pri vseh javnih uradih dvojezične tiskovine;

5. odobravamo stališče odbora političnega društva nasproti celjski zvezi in »Slovenskega šolskega društva« v Celov-

cu« nasproti »Družbi sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani popolnoma in izjavljamo, da se z vsemi tozadevnimi koraki odborov obeh društev popolnoma strinjamo.

Odbor se je izvolil z malimi izpremembami stari in se mu je za njegovo delovanje izrekla zahvala.

BARON BIENERTH IN ITALIJANSKO VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE.

»Hrvatska korespondenca« objavlja iz krogov slovenskih poslancev glede na italijansko pravno fakulteto zanimive informacije: Italijanski poslanec Mardani je prosil Bienertha, naj zastavi ves svoj vpliv za ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu. Ker se je šlo Bienerthu za italijanske glasove, mu je zagotovil, da vlada po resnem premisleku ni ma ničesar proti italijanskemu vseučilišču v Trstu in bi Italijanom ustregla, ako bi se slovenski in hrvaški poslanci z vsemi silami ne upirali ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu. Nasproti temu se konstatira, da je jugoslovanski delegaciji dobro znano, da je vlada le pro forma predložila zbornici predlogo o italijanski pravni fakulteti na Dunaju. Jugoslovanski poslanci so pa nadalje tudi prav dobro informirani, da Bienerth ne misli resno na rešitev italijanskega vseučilišča in jim je znano, da Italijani pod Bienerthom ne dobe italijanskega vseučilišča ne v Trstu pa tudi ne kje drugod v Avstriji.

ELEKTRIČNA ŽELEZNICA MED TRSTOM IN TRŽIČEM.

Poslanec Rybač s tovariši je predlagal v zbornici, naj vlada prispeva k zgradbenim stroškom za nameravano zgradbo električne železnice med Trstom in Tržičem. Predlog so podpisali Jbgoslovani in kršačnski socialci.

PREOSNOVA PRUSKE UPRAVE.

Na Pruskem preosnujejo upravo. Predvsem se pospeši poslovanje uradov.

KREČANSKO VPRAŠANJE.

»Magd. Ztg.« poroča, da je izdala turška vlada noto velevlavstam, ki naznaja, da Turčija takoj napove Grški vojsko, ako zasede Kreto. Turčija je pozvala nazaj v Carigrad armadne zbore, ki so bili poslani v Malo Azijo.

DOGODKI V TURČIJI.

Turška zbornica je odobrila izredni proračun, ki izkazuje 5,323.000 funtov dohodkov in 5,311.638 izdatkov. V kratkem objavijo načrt sultan Mehmedovega popotovanja v Malo Azijo. — V Jildicu so našli 487.947 funtov denarja. Vrednost obligacij in biserov še ni znana. — Degradirana sta maršal Tahir in brigadni general Tahir. Oba sta Albanca.

Odprava finančne kontrole v Makedoniji.

Turška vlada je naprosila velevlavsti, naj odpravijo leta 1905 uvedeno finančno kontrolo v Makedoniji. Avstro-Ogrska, Nemčija in Angleška podpirajo Turčijo.

Neugoden položaj v Adani.

V adanskem vilajetu je po vseh poročilih položaj še vedno jako neugoden.

SRBIJA.

Jurij izstopi iz armade. — Spor dveh srbskih diplomatov.

Princ Jurij je vložil na kralja in na ministrskega predsednika prošnjo, da sme izstopiti kot častnik iz srbske armade. — Ko je predstavil srbski poslanik Nenadović sultanu posaniško osobe, je predstavil zadnjega vojaškega atašea Lešjamna, ki je bil zato razžaljen in je poslanika pozval na dvoboj, ki ga pa zunanji minister Milovanović ni dopustil. Ataše bo vpo-kojen.

VSTAJA NA KUBI.

Na Kubi je velika vstaja. Odposlane so na otok tri vojne ladje. Vlada Združenih držav ne pusti objavljati nikakih poročil o vstaji, ki se vedno bolj širi.

PROTI ANARHISTOM NA FRANCO-SKEM.

Policija je preiskala stanovanja 23 anarhistov in sindikatistov, med njimi tudi Hervejevo stanovanje. V petih stanovanjih so zaplenili sumljiva pisma in tiskovine. Preiskovali so stanovanja, ker sumijo, da so osumljenci organizirali družbo, ki bi uničevala brzojavne naprave.

KAMORA PRIREDILA IZGREDE OB PROCESIJI.

Pri procesiji v Neapolju so se sprli kamoristi med seboj. Streljali so eden na drugega. Duhoniki in ženske s zbežali. Neki kočijaž je nevarno ranjen. Zaprli so dva kamorista.

VAJE ANGLEŠKE MORNARICE

Letošnje poletne vaje angleške mornarice bodo velikanske. Najeli so 40 ladij, ki bodo brodomu sledile s premogom.

STOLYPINOV ODSTOP.

Poroča se, da odstopi v kratkem Stolypin skupno z Izvolskim. Prihodnja vlada bo sestavljena iz mož, ki so v zvezi z desnico ruske dume.

Dnevne novice.

+ Vsi slovenski državni poslanci se nujno pozivljajo, da se takoj vrnejo na Dunaj, ker je njih nepretrgana prisotnost neobhodno potrebna in absolutna dolžnost.

+ Slovensko-nemška liberalna zveza se krčevito zviija v svojih smrtnih bolečinah. »Slov. Narod« dr. Lampeta surovo napada, a s tem le kaže, da stvarno ne more ničesa utajiti. Nemški listi se tudi bavijo po svoje z izvajanjem dr. Lampeta. »Tagespost« se pritožuje, da vlada in državno pravdnštvo ne brani dovolj Nemcev na Kranjskem, in se sličuje celo na državnozbornski dogodek, češ, da so Nemci na jugu »državo vzdružajoči element«. O S. L. S. trdi, da na bratalec način uničuje »lojalno, avstrijsko mislečo nemštvo, ki se mu ima zahvaliti za kulturni napredek dežele.« »Deutsche Stimmen« pa branijo slovensko-nemško liberalno zvezo in dokazujejo, kako je ta zveza bila Nemcem koristna. Ne morejo se potolažiti, da je S. L. S. to prekorno zvezo razbila. »Die eiserne Notwendigkeit« je ustvarila po izvajanju tega lista to zvezo. Slovenski liberali in Nemci so imeli skupne interese, to je bil neki idealni smoter, ki so se mu jako približali. Potem očitajo »Deutsche Stimmen« liberalni stranki »neodkritosrdnost, dvojezičnost, pomanjkanje političnega razuma, breznačajnost in nepoštenost.« Slednjič je prišel »Schnöder Treubruch«, in kot kazni za to se je pogreznila liberalna stranka nazaj v svoj nič, iz katerega so jo prej Nemci povzdignili. »D. St.« silno zamerijo dr. Lampetu, ker je odklonil vsake kompromis na katerokoli stran in povdaril, da S. L. S. kompromisov tudi ne potrebuje, ker je dovolj močna sama. Nemško glasilo namiguje, da če bo stala S. L. S. na takem stališču, utegne manjšina s silo preprečiti delavnost kranjskega deželne zboru. Tega pa pač sami sebi ne verujejo. Radovedni smo, kako bo Hribar pral v nedeljo svoje postopanje.

+ Iz deželnega odbora. Deželni odborik dr. Lampe gre jutri v Belokrajino in ga torej od 12. do 21. junija ne bo v uradu.

+ Izprememba odvetniškega tarifa. Pravosodno ministrstvo je izdalo odlok, po katerem se 1. julija t. l. povišajo odvetniški tarifi.

+ »Narod« je tako zmešan, da zdaj priobčuje na uvodnem mestu cele kilometre dolga poročila o prireditvah »Orla« in tako daleč prekaša »Slovenca« in »Mladost«, ki se z manjšimi članki zadovoljuje. To je znamenje, da je v liberalni stranki in organizaciji tako malo življenja, da mora njeno glasilo svoje predale polniti s stvarmi, ki jih je svojčas hotelo ignorirati, zdaj pa jih na dolgo in široko opisuje. Če ima »Narod« tako malo o lastni stranki poročati, mu dobo Orij še vsikokrat dati priliko, da nakrmi svoje lačne kolone. Če je nekaj laži zraven, nič ne de, saj vsak pozna »Narod«. »Orlovih« prireditve bo letos toliko, da bo »Narod« lahko prirejal še posebne izdaje, »Mladost« pa lahko kar preneha.

+ Deželni zbor gorilski bo razpuščen. Kakor se poroča z Dunaja, se je ministrstvo, ker je izključeno vsako sporazumljenje med deželnozbornskimi strankami, odločilo za razpuščenje goriskega deželnega zbora v najkrajšem času. Nove volitve se bodo vršile v jeseni.

+ Sankcionirana postava. Cesar je sankcioniral postavu, katero je sklenil deželni zbor kranjski v varstvo planin in povzdigo planinstva.

+ Živnorejska zadruga se je v nedeljo osnovala v Borovnici. Za predsednika je izvoljen deželni poslanec Kobi. Zadruga bode imela lastne plemenske bide in mrjasce, lastne pašnike za živino itd. Zanimanje za to zadrugo je zelo veliko. V Borovnici obstoji že več let inle-karska zadruga, ki zelo dobro uspeva.

+ Štrajk predlicev v Ajdovščini. Iz Ajdovščine poročajo: Delo počiva povsod. Danes je tovarna izplačala pod nadzorstvom rediteljev štrajka dosedanje zaslužke. Orožništvo je sila ojačeno, ker se vodstvo boji izgrezov in napadov od strani štrajkujočih, ali štrajkujoči vzdržujejo dosedaj vzoren red.

+ Živnorejska zadruga v Selcih je imenovala v presojevalno komisijo za svojo živinsko razstavo pinčavške pasme kot presojevalca naprednega ekonomista F. S. Finžgarja iz Sorč.

+ Slov. katol. izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju, V/I, Franzensgasse 14, naznanja: Služba božja se vrši dne 13. junija ob pol treh v cerkvi sv. Antona, XV., Pouthongasse 16, s slovenskimi litinijami v proslavo Srca Jezusovega. Dajle se vrši slovenska služba božja v isti cerkvi tudi 11. julija, 8. avgusta in 12. septembra. — Vabilo k izletu društva »Straža« dne 13. junija v »Einsiedelei«. Izlet se vrši po večernicah. Peljemo se po mestni železnici do Gornjega St. Vidla (Ober-St. Veit, prva postaja pred Hütteldorfom). Kdor si želi natančnejših pojasnil, naj se

oglasi pri društvenem predsedniku. Namerava se tudi izlet v Gablitz (postaja Purkersdorf-Ort na zapadni železnici) dne 20. ali 27. junija. Čas odhoda se izve v društvu. — Dne 11. julija, 8. avgusta in 12. septembra bo po večernicah v društvenem lokalu pri gospodu Petermannu običajna zabava. — Ker sedaj poleti mnogo društvenih članov odide z Dunaja, prosimo, da dotičniki prej vrnejo izposojene knjige g. knjižničarju.

+ Pri občinski volitvi v Novi Oselici je bil za župana izvoljen Valentin Frelih, posestnik na Sovodnji št. 18. Dobil je od 18 glasov 17.

+ Iz Oiševka nad Kranjem. Takajšna kat. slov. izobraževalno društvo, priredi 13. junija 1909, predstavo in sicer: deklamacija »Nevesta« in »Kukavica modra tica«, igra v treh dejanjih.

+ Slovenskim pesnikom! Za dan obmejnih Slovencev, rabimo navdajeno »pesem obmejnih Slovencev«, ki se bi pela po vseh naših društvih in ki bi postala himna obmejnih Slovencev. Najboljša došla pesem naj bi bila budnica obmejnih Slovencev, klic po samoobrambi, krepak poziv na boj proti sovragu naroda. Ko dobimo pesmi, sledi enak poziv slovenskim skladateljem. Pesmi naj se do 1. julija pošljejo uredništvu »Slovenca«.

+ Demonstracije v Trstu. V soboto zvečer ob 8. uri se je vršil shod mazzinijancev v dvorani Tersicore, istočasno so imeli socialisti shod v Delavskem domu. Ob 9. in pol se je del socialistov podal pred lokal, kjer se je bil ravnokar vršil shod mazzinijancev. Prišlo je do precej hudega spopada. Intervenirali so redarji z golimi sabljami. Dvojica je bila aretirana.

+ Burši iz rajha na avstrijskih univerzah. Da podpro boj avstrijskega nemštva proti slovanstvu, so sklenili burši v rajhu, da se v ogromnem številu prihodnji semester vpišejo na avstrijske visoke šole.

+ Društveni dom v Mirnu pri Gorici je, kakor poroča »Primorski list«, pod streho. Dne 22. avgusta se slovesno blagoslovil in izročil svojemu namenu.

+ Dom čevljarjev. »Primorski list« poroča: V Mirnu se je blagoslovilo binokostni praznik lepo poslopje čevljarске zadruge v navzočnosti lepega števila občinstva. Stavba je lepa, prostorna, zračna, za čevljarstvo obrt najlepša v Avstriji po zatrdilu izvedencev. C. kr. urad za pospeševanje male obrti je doposlal izvedenca g. Kumerškega, ki je domače mojstre podučeval v izdelovanju čevljev za vojake. Zadruga bo vpeljala svoj obrt tudi s stroji ter izdelovala vsa v čevljarstvo obrt spadajoča dela.

+ Bolgarski car na Velehradu. Bolgarski car Ferdinand je včeraj s celo svojo rodbino došel na božjo pot na Velehrad.

+ V Clevelandu je umrl Slovenec Anton Benedit, doma iz Dolenje vasi pri Selcah.

+ Poročilo se je trgovec g. Janko Pintar z gđno. Radivojko Nachtigall.

+ Za intendanta hrvaškega gledališča v Zagrebu je imenovan uradnik Vladimir pl. Treščec Branjski, znan v hrvaški književnosti pod imenom Borota.

+ Slovenski kandidati v IV. mestnem volivnem okraju v Trstu. Politično društvo »Edinost« proglašja v IV. mestnem okraju v Trstu naslednje kandidate: I. okraj: Dr. Edvard Slavik, odvetnik. II. okraj: Miha Hervatin pok. Gregorja, umirovljenec; Josip Marinkovič pok. Vicka, umirovljeni uradnik. III. okraj: Dr. Gustav Gregorin, odvetnik; Josip Mladovan od Josipa, težak. IV. okraj: Fran Kravos od Josipa, privatni uradnik; Anton Muha od Antona, črkostavec; dr. Otokar Rybač, odvetnik. V. okraj: Makso Cottič pok. Josipa, urednik; Josip Gregorčič od Ignacija, obrtnik, Kjadin 331; Josip Kolb od Josipa, bančni uslužbenec; dr. Josip Wilfan, odvetnik. VI. okraj: Ivan Bolonič pok. Josipa, uradnik; Matko Mandić pok. Matka, urednik; Peter Može pok. Luke, delovodja; Karel Živic pok. Antona, delovodja, Kjarbola zgorajja 601.

+ Išče se tovariš na pot v Lurd. Podpisani mislim iti meseca avgusta ali septembra v Lurd na božjo pot. Kdor izmed p. n. gospodov duhovnikov se misli pridružiti ter zna vsaj nekoliko francoskega jezika, naj se blagovoli javiti J. Lavriču, župniku v Logatcu.

+ Prostora ne dajo na Posavju gostilničarji socialnim demokratom za shod, katerega hočejo prirediti za ustanovitev njihovega konsumnega društva. Glavno agitacijo izvršuje neki bivši uslužbenec državne železnice, sedaj v pokojni, kateri hoče na vsak način speljati vodo na svoj mlin. Do sedaj je vsako poletje na Posavju travo seštel ter posamezne poljske prideleke Posavcev ter je ob času volitev upil: glejte, kako se kmetom dobro godi — koliko imajo itd. Volite lokomobila Petriča in ne kmeta Dimica (ta človek vkljub svoji učenosti ne vé pravega imena za železniški stroj in da se piše deželni poslanec Dimnik in ne Dimic). Omeniti moramo, da na Posavju ni pravega zraka za socialne demokrate in da se jih vsi iz-

ogibljejo. Če pa še ne bodo mirovali, pride potem kaka bolj zanimiva stvar na dan.

+ Velik ogenj v Ratečah. Danes, dne 10. junija, je pogorela nova parna žaga g. Jalema v Ratečah na Gorenjskem. Nevarnost je bila velika, prišla se na prmoč štiri gasilna društva in omejila požar. Škoda je nad 30.000 K. Zažgala je, kakor vse kaže, zlobna roka.

+ Dunaj Zagrebu. Občinski odbor dunajski se je zagrebškemu županstvu pisмено zahvalil za sprejem svojih delegatov ter poslal za zagrebške razeže 500 K.

+ Za novega tajnika »Matice Hrvat-ske« je imenovan dr. Albert Bazala.

+ Kruh v Zagrebu prodajajo kilogram belega kruha po 44 h, kilogram črnega kruha po 40 h.

Štajerske novice.

+ Volitve v okrajni zastop Laško so se vršile dne 3., 4. in 5. junija. V velepos-tstvu so imeli Slovenci pet, Nemci šest glasov, in sicer tako, da je Slovenec Pintar iz Jurklostra (tovariš Šmida iz Marofa) izostal, gospa Logar (Slovenka) v Hrastniku je pa dala pooblastilo Nemcem. Dejansko bi bilo torej sedem slovenskih in pet nemških glasov. Pri volitvi najvišjih davkoplačevalcev je bilo pet naših, sedem nasprotnih. Slovenec Birtič iz Hrastnika je izostal. Laški trg volil je 5. junija, kajpada z nasprotniki! Kmetске občine so pa 7. junija obstruirale, ker so nasprotniki »zmagali« v prvih treh kurijah in itak ne bi imeli ničesar govoriti izvoljenih njihovi zastopniki proti brezobzirni večini. Glavarstvo je poslalo komisarija Zofiala, da pazi pri volitvah, naj bi se zakon ne kršil, kakor pravi volivni red. In kako je to nalogo izpolnil? Poslušajte: Za nekega nemškega veleposesnika je prišel pooblaščenec brez legitimacije, katere je baže izgubil. Zakon izrecno veli, da se mora legitimacija oddati pri volitvi. To je sicer komisar povdarjal, pa s pristavkom, da komisija lahko tudi drugače sklene! In ko sta pri volitvi kmetjskih občin prišla dva možakarja — Moser iz Zidanega mosta in Urbajs iz Hrastnika sta njh imena — na volišče pomagat nasprotnikom, je sprejel gospod komisar njuna volivna lista, vodil in sklenil volitev brez vsake komisije in s tem prišel v nasprotje z zakonom, ki veli: »Volitev vodi komisija, obstoječa iz najstarejšega župana in štirih izmed volivcev izvoljenih udov.« Ta določba v zakonu je torej odveč, volivni red ne obstoji za naše volitve! Komisija v veleposstvu je bila toliko poštena, da se je držala zakona in razveljavila nemški glas vkljub sprejetemu nasprotnemu puku. Tudi protiposatvna volitev v kmet-skih občinah se ne bi bila mogla izvršiti, ako ne bi oblast na tak način dopustila volitev. Pa tako volitev ne more pripo-znati višja, predstojna oblast!

+ Velik mladeniški shod se vrši dne 13. junija v Svetinjah in v Cerovcu. V Cerovcu bo zborovanje na Stanko Vrazo-vev domu.

+ Metulji. Prej gosenice, sedaj pa so nastopili metulji v velikanskih množicah. V ptuškem okraju jih otroci pridno tre-bijo; samo v Ptuj so jih v par dnevih pri-nesli 62.000. Posnemanja vredno!

+ Umrl je dne 7. junija v Ljubljani pri Mariboru gosp. Anton Ornik, nadučit-el in hišni posestnik.

+ Pri jutrišnji ožji državnozbornski volitvi v Gradcu ne bo boja, ker je kršč.-soc. kandidat Neunteufel odstopil. Izvoljen bo Wastian.

+ Liberalna Zadruga zveza v Celju. Kakor posnamemo iz vabila na občni zbor, se bodo zopet izpremenila pravila Zadrugne zveze v Celju in sicer na ta na-čin, da se bode izstop iz Zveze otežkočil. Ker je splošno znano, da se je število čla-nov tekom zadnjih dveh let za polovico znižalo in ker še misli cela vrsta posojil-nice, tako na primer vse koroške posojil-nice, in mnogo štajerskih posojilnic iz Zveze izstopiti, je nevarnost za članice, da bodo morale še višje letne doneske plačevati, kakor jih plačujejo sedaj, ker so stroški od leta do leta večji, dohodki pa so se vsled izstopa članic skoraj za polo-vico znižali.

+ Izstop iz celjske Zadrugne zveze je razun večine koroških posojilnic sklenila tudi hralnilnica in posojilnica v Galiciji. Mnogo štajerskih posojilnic se pripravla za izstop.

+ Frischaufov dom na Okrešlju se otvori koncem junija.

+ Imenovanje. Justični minister je imenoval okrajnega sodnika L. Venedik-terja v Mariboru za svetnika deželnege sodišča v Celju.

+ Slovensko katoliško akademično tehnično društvo »Zarja« v Gradcu, ima v soboto, dne 12. junija 1909, svoj drugi redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obče-nega zbora; 2. Čitanje zapisnika bratskega društva »Danice«; 3. poročila odbora; 4. slučajnosti. — Lokal: Pri »Zeleni Štajar-ski«. — Začetek točno ob pol osmi uri zvečer.

Ljubljanske novice.

Ij Včerašnje procesije so se krasno izvršile. Naval ljudstva je bil velikanski.

Ij Ljubljanska Kreditna banka v Sa-rajevu. Uprava ljubljanske Kreditne ban-ke je v Sarajevu že najela prostore za svojo filijalko, ki jo v kratkem otvori.

Ij Društvo slovenskih trgovskih so-trudnikov za Kranjsko je imelo v soboto, 9. t. m., zvečer v areni »Narodnega do-ma«, dobro obiskan shod, ki se ga je ude-ležilo tudi precejšnje število članov dru-štva »Merkur«. Eдини predmet dokaj ži-vahne debate je bil službeni red, ki ga pošilja neka trvdka v zaprtih zavitkih svojim uslužbencem, neka vrsta zaseb-ne pogodbe med delodajalcem in usluž-benci. — Če jo poslednji seveda sprejme-jo. Slišali so se ostri izrazi proti imeno-vani trvdki, pa tudi proti obrtnemu nad-zorniku in županu Hribarju, ki sta služ-beni red podpisala, oziroma poslednji v imenu inagistrata kot obrtne oblasti opremil s svojim »Vidi«. Predsedoval je shodu gospod Moravec, debate so se ude-ležili gg. De Ancona, urednik Ekar, magi-stratni nadkomisar Semen, Zelenik, Volk, Roglič, Sajovic in Drčar. G. Zelenik je iz-vajal, da so si trgovski uslužbenci sami krivi svoje usode, ker niso organizirani; kriva pa je tudi naša pomanjkljiva zako-nodaja. Naj bi naši poslanci malo podre-zali, da gospodska zbornica že reši po-močniški zakon. Opozarja na pomočniški zbor v trgovskem gremiju. Razvije se nato daljši razgovor o tem zboru, ki ni imel že 15 mesecev občnega zbora, in ima predsednika, ki niti k sejam ne prihaja ter neljubih članov ne vabi k sejam. Navzoči udje zbora ga branijo. G. Rog-lič čita vprašavni službeni red. G. Ekar izvaja, da vsebuje službeni red več toček, ki so »contra bonos mores«, na primer, da bo imela trvdka uslužbenčeva spriče-vala zaprta, da sme šef podaljšati delav-ni čas in nalagati globe (2—10 K), da za-hteva kot opravičbo pri boleznih zdrav-niško spričevalo in sme uslužbenca brez odpovedi odpustiti, ako vdobi kakoršno-koli kužno bolezen (otrpnenje tilnika). Nazadnje so sklenili na ta službeni red opozoriti razsodiški odbor tigovskega gremija, na kar je predsednik shod za-ključil ob 11inpol zvečer.

Ij Odbor »Slavca« je čutil potrebo v »Narodu« obregneti se ob »Slovenca«, ker smo povedali, da so člani »Ljubljane« do-siej bili na vseh »Slavčevih« prireditvah, povodom splošnonarodne priredbe »Ljub-ljane« za »Aljažev dom«, so pa »Slavci« svoje lestrankarstvo kazali na ta način, da so »bratsko« izostali. Odbor »Slavca« piše v »Narodu«: »Neumljivo pa je »Slav-cu« dejstvo, da priobčuje karanje društva list, kojemu je »Slavec« poslal vse dose-daj izdane novice, katerih pa niti ena ni bila priobčena ter nima »Slovenec« za tako važno pevsko slavnost nikakega pro-stora drugod nego v »uredniški« košu.« Na to mi odgovarjamo: Vzrok našemu po-stopanju je »Slovenski Narod«. »Slove-nec« je priobčeval celo vabila »Ljubljans-kega« »Zvona«, pri »Narodu« pa so tudi uradna naznanila »Slov. Filharmonije« metali v koš, ako je »Slov. Filharmonija« sodelovala pri naših prireditvah. Mi smo stali na stališču, naj se poroča o vseh pri-redbah. — »Narod« je uvedel nasprotno taktiko. Ni nam torej zameriti, ako na »Narodovo« postopanje reagiramo tako, kakor tako postopanje zasluži. Zadnjič je »Narod« vrgei v koš celo oficielno notico »Slovenskega planinskega društva« o ve-selici na korist »Aljaževega doma«, zato bomo odslej svoje postopanje le še po-ostriili. Tudi mi imamo uredniške koše, in če »Narod« re pripozna naših društev, potem povemo, da ima »Slovenec« še pre-malo prostora za res nujna poročila, ka-kor pa da bi priobčeval reklame raznih, »Narodu« simpatičnih društev. — Kadar bode »Narod« naučil dostojnosti, pa se zopet oglasite pri nas! Da tako postopa-mo, smo dolžni časti naših društev. Pa še nekaj na uho »Slavcu«: Vaši člani obsi-pajo člane »Ljubljane« s prijaznostmi, ka-kor: »To so farški«, »Mi ne moremo videti teh farških ljudi« itd. Na take prijaznosti odgovarjamo enkrat za vselej: Če koga zato ni na naše veselice, imate prav! Nam tudi nič žal ni in uspehi naših veselice ka-žejo, da tako prijaznih in oljkanih ljudi tudi lahko pogrešamo. Nobene psovke pa mirno ne pogledamo. Ker vemo, da za take in slične psovke ne dobimo zadošče-nja, bi bilo dobro priporočiti na-šim somišljenikom, da se od »Slavčeve« priredbe absenti-rajo, da ne bodo morda deležni kakih sličnih uljudnosti.

Ij Izlet na Brezovico priredi prihodnjo nedeljo, 13. t. m., pevski zbor »Ljubljane«. Odhod iz Ljubljane z južnega kolodvora z vrhniškim vlakom ob 1. uri 10 min. pop. Vabijo se tem potom na ta izlet tudi gg. podporni člani in njihove rodbine.

Ij Na obisk v staro domovino je od-potoval iz Amerike g. Josip Dunda, bivši gl. tajnik K. S. K. J. in sedanji uslužbenec Joliet National banke, s svojo gospo so-

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Wallace-Podravski, Ben-Hur. Roman iz časov Kristusovih. Vez. K 4-50.

Ljudska knjižica:

1. zvezek: Znamenje štirih. Londonska povest. K -60.
2. zvezek: Dostál, Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K -60.
3. zvezek: Sienkiewicz, Jernač Zmagovač. Povest. — Adititner, med plazovi. K -60.
4. zvezek: Detela dr., Malo življenje. Povest. K 1-1, vez. v platno K 1-60.
5. zvezek: Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1.60, v platno vez. K 2-60.
6. zvezek: Finžgar, Gozdarjev sin. Povest. K -20.
7. zvezek: Detela dr., Prihajač. Povest. K -90, vez. v platno K 1-70.
8. zvezek: Pasjeglavci. Zgodovinska povest iz Kristusove legende. K 2-20, vezana v platno K 3-20.

Spillmanove povesti:

1. zvezek: Ljubite svoje sovražnike! Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. II. natis. K -40, karton K -60.
2. zvezek: Maron, krščanski deček iz Libanona. Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzi. K -40, karton K -60.
3. zvezek: Marijina otroka. Povest iz kavkaskih gor. K -40, karton K -60.
4. zvezek: Praski Judek. Povest. II. natis. K -40, karton K -60.
5. zvezek: Ujetnik morskoga roparja. Povest. K -40, karton K -60.
6. zvezek: Arumugam, sin indijskega kneza. Povest. K -40, karton K -60.
7. zvezek: Sultanovi sužnji. Carigradska povest. K -60, karton K -80.
8. zvezek: Tri indijske povesti. K -60, karton K -80.
9. zvezek: Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. K -60, karton K -90.
10. zvezek: Zvesti sin. Povest za vladno Akbarja Velikega. K -40, karton K -60.
11. zvezek: Rdeča in bela vrtnica. K -40, karton K 60.
12. zvezek: Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji. K -60, karton K -80.
13. zvezek: Boj in zmaga. Povest iz Anama. K -60, karton K -80.
14. zvezek: Prisega huronskega glavarja. Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. K -60, karton K -80.
15. zvezek: Angel sužnjev. Brazilska povest. K -40, karton K -60.
16. zvezek: Zlatokopi. Povest iz misijonskega potovanja po Alaski. K -60, karton K -80.
17. zvezek: Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo. K -60, karton K -80.

Jurčičevi zbrani spisi:

1. zvezek: Deseti brat. Roman.
2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. II. Spomini na deda. Pravljice in povesti iz slovenskega naroda. III. Jesensko noč med slovenskimi polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz mojega življenja.
3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobilca. Izvirna povest iz časov lutrovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Urban Smukova ženitev. Humoristična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — IV. Kozlovska sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
4. zvezek: I. Tihotapec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojlnje. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
5. zvezek: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. Povest. — III. Sin kmetkega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest.
6. zvezek: I. sosedov sin. — II. Moč in pravica. — III. Telčja pečenka. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. Bojim se te. Zgodovinska povest. — V. Ponarejeni bankovci. Povest iz domačega življenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — VII. Črta iz življenja političnega agitatorja.
9. zvezek: I. Doktor Zober. Izviren roman. — II. Med dvema stoloma. Izviren roman.
10. zvezek: I. Rokovnjači. Zgodovinski roman. — II. Moj prijatelj Jamalec. — III. Sest parov klobas. — IV. Po tobaku smrdiš. V. Ženitev iz nevoščljivosti.
11. zvezek: I. Tugomer. Tragedija. — II. Berite Novice! Vesela igra. — III. Veronika Deseniška. Tragedija. — IV. Pripovedne pesmi.

Cena: broš. & K 1-20, eleg. vez. & K 2-.

Andrejčkovega Jožeta spisi:

1. zvezek: Črtice iz življenja na kmetih. 30 v.
2. zvezek: Matevž Klander. — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polja. — Gregelj Koščenina. 30 v.
3. zvezek: Amerika, ali povsod dobro — doma najbolje. 30 v.

4. zvezek: Popotni listi. — Cesar Jožef v Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi. — Spomin na Dubrovnik. — Damberski zvon. 30 v.
5. zvezek: Žalost in veselje. 30 v.
6. zvezek: Nekaj iz ruske zgodovine. — Vojniška republika zaporoških kozakov. 30 v.
7. zvezek: Božja kazen. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. 30 v.
8. zvezek: Emanek, lovčev sin. — Berač. 30 v.

Gregorčič, Poezije. I. K 2-1, vez. K 3-1. — Isto, II. K 2-1, vez. K 3-20. — Isto, III. K 2-1, vez. K 4-1. — Isto, IV. K 2-70, vez. K 3-20.

Kocijančič-Svave, Podučne povesti. 80 v. — 26 povesti za mlade ljudi. V bohorični tiskani. 40 v.

Kočevar, Mlinarjev Janez. Slovenski junak ali uplemenitba Teharčanov. Povest. 80 v. Cigler, Sreča v nesreči. Povest, vez. K 76-1. — Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih vojakov. K -60.

Kortonica, koroška deklica. Povest. K -60. Kržič, Angelček, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Tečaj II. — XII. & K -60.

Tečaj XIII. — XV. & K 1-1. — Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino. Letniki 1895 do 1899 in 1901 do 1905 & K 3-1.

Letnik 1906 in 1907 & K 3-50. — Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva. I. — III. del & 60 v., kart. 80 v. — Nedožnost. Pesmi s slikami, vez. K 1-45, kart. K 1-20.

Sveta Germana, izglede krščanske potrpežljivosti, 20 vinarjev.

Šmid Kristof, Roza Jelodvorska. Lepa povest za mladino. S 6 podobami, vez. 2 K. — Mladi samotar. Povest, 30 v., kart. 50 v. — Timotej in Filemon. Povest krščanskih dvojčkov, 40 v., kart. 60 v.

Nedožnost, preganjanja in poveljčana. Povest. 60 v. — Evstahij. Povest. 40 v., kart. 60 v. — Genovefa. Povest iz starih časov. 40 v., kart. 60 v.

Genovefa. Povest. (Silvester) 40 v. — Dve povesti: Golobček, Kanarček. 30 v., kart. 50 v. — 100 majhnih pripovedek za mladino. vezana 80 v.

Cvetina Borogradska. Povest. 80 v. Tomšič, Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino. Letniki 1888—1893, kart. & K 3-1.

Zakrajšek, Ogljenica ali hudobija in nedolžnost. Povest. 60 v., kart. 80 v. Malavašič F., Oče naš. Povest za mladino in ljudstvo. K 1-70.

Mati božja dobrega sveta ali bratovska ljubezen. Povest iz časov turških bojev koncem XVI. stoletja. 80 v.

Slovenski A. B. C. v koloriranih podobah s pesmicami. Priporočljiva knjiga otrokom v zabavo in za početni nauk v branju. 80 v., trdo vez. K 1-20.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: Bourget. Razporoka. Roman. K 2-1, vez. K 3-1.

2. zvezek: Turgenjev, Stejni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob Volgi. K 1-20, vez. K 2-20.

3. zvezek: Prus (Alex. Glowacki), Straža. Povest. K 2-40, vez. K 3-40.

4. zvezek: Ponižani in razžaljeni. Roman. Brosirano K 3-1, vez. K 4-20.

5. zvezek: Sevcenko-Abram. Kobzar. Izbrane lirčne in pripovedne pesmi z zgodovinskim uvodom Ukrajine in pesnikovim življenjepisom. Bros. K 2-40, vez. K 3-60.

6. zvezek: Cuampol-Levstik, Mož Simone. Bros. K 1-90, vez. K 3-1.

7. zvezek: Sevcenko-Abram, Kobzar II. del Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom o Hajdamasčini. Bros. K 1-50.

6. in 7. zvezek skupno Bros. K 3-40, vez. K 4-50.

Sienkiewicz, Potop. Zgodovinski roman. I. in II. del. Bros. K 6-40, vez. K 9-20.

Križarji. Zgodovinski roman v štirih delih. Bros. K 5-20, vez. K 7-30.

Z ognjem in mečem. Historičen roman, 4 deli. Bros. K 4-50, vez. K 6-50.

Rodbina Polaneških. Roman, 3 zvezki. Bros. K 10-1, vez. v 2 v. K 12-60.

Mali vitez, Pan Volodijevski. Zgodovinski roman, 3 zvezki. Bros. K 7-1, vez. K 8-40.

Medved, Poezije, I. del. Bros. K 3-80, vezano K 5-1.

II. del. Bros. K 4-1, elegant. vez. K 5-40.

Sardenko Silvin. Roma. Poezije. Bros. K 2-1, elegantno vez. K 3-20.

V mladem jutru. Poezije. Bros. K 1-50, vez. K 2-20.

Prešerna Franceta, Poezije. Uredil L. Pintar. Bros. K 1-1, vez. K 1-40.

Prešeren, Poezije. Priredil prof. Luka Pintar, ilustrirana izdaja. Bros. K 5-1, v platno vez. K 6-40, v eleg. usnju K 9-1.

Gospodarske, gospodinske, zdravniške, in druge poučne knjige:

Stoletna pratika dvajsetega stoletja, 1901 do 2000. Spisal dr. Pečjak. K 1-30.

Slovenska kunarica ali navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila. Spisala Pleiweis. Bros. K 3, v platno vez. K 3-60.

Domači zdravilci, po naukih in izkušnjah župnika Kneippa. Za vsakdanje potrebe sestavil V. Podgorc. K 1-20.

Zbirka domačih zdravil kakor jih rabi slovenski narod, S poljudnim opisom človeškega telesa. K 1-1.

Kubična knjiga za trgovce z lesom. Obsega rezan, tesan in okrogel les vse debelosti, računane na čevlje in metre, vez. K 3-1.

Preračunljene cene in teže iz dunajskih funtov v kile. (Knjižica ima nemški naslov, pa jo lahko rabi tudi slovensko ljudstvo), vez. 80 vin.

Živinozdravništvo ali nauk o spoznanju in ozdravljanju vnanjih in notranjih bolezni. Spisal dr. Strupič. K 3-90.

Domači živinozdravnik. Za potrebe kmetkega stanu. Spisal Dular. K 1-60.

Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne bolezni ozdravljati. Spisal Bleiweis. K 1-60.

Nauk, kako pomagati živini ob porodu, ravnanje staro in mlado živino in ozdravljati porodne bolezni. Spisal Bleiweis. K 1-1.

Kmetom v pomoč. Narodno-gospodarska razprava. Spisal Belec. 40 vin.

Živinoreja in mlekarstvo. Navodilo za družnikom slovenskih mlekar. Spisal Pevc. K 1-1.

Laški, nemški in slovenski pogovori s kratko slovnico slovenskega jezika. K 2-1.

Hitro laški. Najhitrejši način priučiti se laškemu razgovarjanju. 60 vin.

Ročni slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar s kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika. K 1-20.

Hitro nemški. Najhitrejši način se priučiti nemškemu razgovarjanju. 60 vin.

Nemško slovenski slovar. Sestavil Kramaršič. K 2-20.

Slovensko-nemški slovar. Sestavil Kramaršič. K 2-20.

Angleščina, iste se brez učitelja v slovenskem jeziku naučiti. K 1-1.

Ročni slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar. K 1-20.

Pravila dostojnosti. Kažipot na polju olike in uljudnosti. 40 vin.

Navodilo za spisovanje raznih pism in opravičnih listov. Z mnogimi vzorci. K 1-60.

Venček čestit za godove, novo leto, in druge prilike v vezani besedi. 40 vin.

Obrednik za cerkvenike ali natančen pouk za cerkvene služabnike. Sestavil Voh. K 1-1.

Obrednik za organizme. Sestavil Stradi. K 1-50.

Kristusovo življenje in smrt v premišljanjih in molitvah. Spisal Kocijančič. Dva zvezka. Bros. K 8-1, vez. K 11-1.

Življenje svetnic in svetnikov božjih, za celo leto, dva zvezka. Bros. K 11-1, vezano K 14-80.

Križana usmiljenost ali življenje sv. Elizabete. K 1-20.

Pouk krščanskim starišem, po nemški knjigi obdelal Bleiweis. 50 vin.

Pouk zaročencem in zakonskim, Sestavil Zabukovec. K 1-40.

Podlesnik I., Knjigovodstvo, I. del. Knjigovodstvo za društva, „Cebeliče“, mladeniče in gospodarje s predgovorom in uvodom. V platno vez. K 3-20.

Knjigovodstvo, II. del. Obsega potrebna navodila za upravo denarnih zavodov in popolno knjigovodstvo hranilnic, posojilnic, zadrug itd. K 6-20.

Lampe, dr., III. slovenski katoliški shod v Ljubljani dne 26., 27. in 28. avgusta 1906. Govori, posveti in sklepi. K 2-80.

Zbirka avstrijskih zakonov. I. zvezek. Kazenski zakon, o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dodanim tiskovnim zakonom, vez. K 6-1.

Zbirka avstrijskih zakonov. II. zvezek. Kazenski pravni red 1890, vez. K 5-60.

Zbirka avstrijskih zakonov, III. zvezek. Izvršilni red, 1902. K 7-1.

Zbirka avstrijskih zakonov. IV. zvezek. Civilno pravni red, vez. K 8-1.

V. zvezek. Zakon o javnih knjigah, zemljiških itd. z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvaškem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov. Bros. K 5-60 v platno vez. K 6-1.

Glasba.

Aljaž Jakob, župnik na Dovjem, Mešani in moški zbori. I. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Domovini, 2. Nevesti, 3. Ne zveni mi; B. Moški zbori: 4. Naša zvezda, 5. Ujetega ptica tožba, 6. Soči. — II. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Pri zibelki, 2. Cerkvica, 3. Ne tožim, 4. Oj planine, 5. Oj z Bogom ti planinski svet; B. Moški zbori: 6. „Solskodomski“ mladinci, 7. Na Bregu. — III. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Psalm 118, 2. Ti veselo poj; B. Moški zbori: 3. Na dan, 4. Divna noč. — IV. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Ujetega ptica tožba; B. Moški zbori: 2. Zakipi duša, 3. Dneva nam pripelji zar, 4. Pri pogrebu. — V. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Opomin k veselju, 2. Sveta noč; B. Moški zbori: 3. Stražniki, 4. Hvalite Gospoda, 5. Občutki, 6. Geslo. — VI. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Job, 2. V mraku; B. Moški zbori: 3. Dneva nam pripelji zar II., 4. Z vencem tem ovenčan slavo!, 5. Triglav. — VII. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Slavček, 2. Zaostali ptic, 3. Domorodna iskrica; B. Moški zbori: 4. Pri svatbi, 5. Pri mrtvaškem sprevodu, 6. Geslo. — Vsak zvezek po 60 v.

Bajuk Marko, Slovenske narodne pesmi za štiri glasove, I. zvezek. P. K 1-1.

Slovenske narodne pesmi za štiri glasove, II. zvezek. P. K 2-1.

Bajuk Marko, Slovenske narodne pesmi za štiri glasove, III. zvezek. P. K 1-1.

Cerin Josip, Zbori za štiri moške glasove. P. K 3-1.

Ferjančič Fran, Moški zbori. P. K 2-20.

Sesti venček narodnih pesmi za moški ali ženski zbor. P. 40 v.

Foerster Anton, Op. 23, Harmonija in kontrapunkt. P. K 3-20.

Op. 22, Teoretično-praktična pevška šola. P. K 1-50.

Op. 40, Teoretično - praktična klavirska šola. I. in II. zvezek po K 1-80.

Grum Anton, Venček narodnih pesmi za četvero glasov moški zbor. P. 50 v., 10 izvodov K 4-1.

Hribar P. Angelik, Mladinski glasi. Trije zvezki. I. zvezek 24 v., II. in III. po 40 v.

Kimovec Fran, Venček gorenjskih pesmi. P. 50 v.

Laharnar Ivan, Op. 5, Pomladanski odmevi. Pesmi za sopran, alt, tenor, bas. Drugi natis. Dva zvezka po K 1-30.

Op. 8, Gorski odmevi. Zbirka moških zborov in četverosplovov. Drugi natis. Dva zvezka po K 1-50.

Op. 10, Planinke za sopran, alt, tenor, bas. Drugi natis. Dva zvezka po K 1-20.

Gorske cvetlice. Slovenski napisi za četvero in petero mešanih glasov. Drugi natis. P. K 1-50.

Leban Avgust, Glasi s Primorja za moški zbor. P. K 1-20.

Mihelič Alojzij, Venček narodnih pesmi za mešani zbor. Drugi zvezek. P. 50 v., 10 izvodov K 4-1.

Grum Anton, Cerkevna pesmarica za Marijino družbo. I. del. Za štiri enake (ženske ali moške) glasove. K 2-1.

V ponižnosti klečimo in pet Marijinih pesmi. P. K 1-1.

Foerster Anton, Op. 5, Lamentacije in očitavanja ali žalostne pesmi Jeremija preroka („Kaj sem ti storil“) za mešani zbor. Drugi natis. P. 70 v.

Op. 17, Lavretanske litanije Matere božje za ljudsko petje, Tretji po cerkvenem molitveniku popravljeni natis. Moški ali ženski ali mešani zbor. P. 40 v.

Op. 73, Litanije presv. srca Jezusovega za ljudsko petje. Tretji po cerkvenem molitveniku popravljeni natis. Moški ali ženski ali mešani zbor. P. 40 v.

Op. 82, Slovenska sv. maša v čast sv. Cecilije za mešani zbor in samospve z orglami. Drugi pomnoženi natis. P. K 1-20.

Op. 100, Šest Marijinih pesmi za tri ženske ali moške glasove (ena za dva, štiri tudi za en glas) z orglami. Prva zbirka Marijinih pesmi. P. K 1-80, gl. po 40 v.

Op. 105, Praeludium et postludium na avstrijsko himno za orgle. V proslavo 60 letnega vladanja Njega Velikanstva cesarja Franc. Jožefa I. P. 60 v.

Op. 107, Ave Maria VII vocum inaequalium aut IV aequalium. P. 60 v., gl. 20 v.

Hladnik Ignacij, Op. 15, 16 Marijinih pesmi za mešani zbor. P. K 1-1, gl. po 20 v.

Op. 25, „Ave“, 17 Marijinih pesmi za mešani zbor, samospve in orgle. P. K 2-1.

Op. 45, Češena kraljica! 15 Marijinih pesmi za mešani zbor, solo-spve z orglami. P. K 1-80, gl. po 30 v.

Op. 49, Regina coeli za mešani zbor in spremljavo orgel ali orkestra. P. K 1-1.

Op. 51, 19 Marijinih pesmi za solospve, mešani zbor in orgle. P. K 2-1.

Hribar P. Angelik, Slava Brezmadežni o petdesetletnici. Napisi za Marijino družbo. Kart. K 1-20, v platno K 1-60.

Sattner P. Hugolin, Slava Bogu. Cerkevne pesmi 2. zvezek. 23 Marijinih pesmi za mešani zbor. P. K 2-1, glasovir po 30 v.

Slovenska sveta maša za mešani zbor s spremljavo orgel. Drugi natis. P. K 1-20.

Smarične pesmi za sopran, alt, tenor, bas. Drugi natis. P. K 1-30.

Velikonočne pesmi za mešani zbor. Drugi natis. P. K 1-30.

Pogačnik Ivan, Op. 8, 12 Marijinih pesmi za mešani zbor. P. K 1-1, gl. po 20 v.

Sattner, P. Hugolin, Op. 2, Cerkevne pesmi v čast sv. Rešnjemu Telesu za mešani zbor. P. K 1-60.

Op. 9, Mašne pesmi za mešani zbor. P. K 2-1, gl. 40 v.

Op. 10, „Slava Bogu“. Mašne pesmi za mešani zbor. Tretji pomnoženi natis. P. K 1-50, gl. po 40 v.

Marijine pesmi za mešani zbor in orgle. P. K 1-80, gl. po 50 v.

Cerkvene pesmi v čast presv. Rešnjemu Telesu za mešani zbor. P. K 1-60.

Postne pesmi za mešani zbor in orgle. P. K 1-50, gl. po 40 v.

Slava Jezusu. Pesmi na čast božjemu Zveličarju za mešani zbor. P. K 3-1, gl. po 25 v.

Smarične. 12 pesmi za mešani zbor, deloma z orglami. P. K 2-1.

Sicherl Josip, 25 Marijinih pesmi (Riharjevi in drugi napisi) za mešani in moški zbor. P. K 2-1, gl. po 35 v.

6 mašnih pesmi za mešani zbor. K 1-1.

Somrek dr. Josip, Kvisku srca! ali cerkevna pesmarica za razne prilike. Vez. K 1-20.

Spindler Fran, Ljudska pesmarica za nabožno petje v cerkvi, v soli in doma. Bros. 60 v. v platno K 1-1.

Spremljevanje k „Ljudski pesmarici“ za nabožno petje v cerkvi, v soli in doma. Vez. K 4-1.

Nizko pod tovarniško ceno

prodajam radi ogromne zaloge letnih oblek za
gospode, dečke in otroke.

Istotako najnovejšo konfekcijo za dame in
deklince.

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5.

1609 Zahvala.

Podpisana izrekam srčno zahvalo vsem
sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki
so mi stali ob strani v najtežjih urah
mojega življenja, me tolažili ob krutem
udarcu usode, ki mi je vzela mojega
ljubega soproga. Zahvaljujem se tudi —
častiti duhovščini, rudniški godbi in sploh
vsem, ki so spremlili mojega nepozabnega
soproga k zadnjemu počitku.

V Idriji, dne 5. rožnika 1909.

Barbara Beseljak.

1618 1-1

Potrjim srcem naznanjam vsem
sorodnikom, prijateljem in znanecem
žalostno vest, da je moja nepozab-
ljena mati, gospa

Marija Rupnik roj. Bajec
vdova logarja Vipavske graščine

v 70 letu svoje starosti danes po-
noči po dolgotrajni mučni bolezni
previdena s sv. zakramenti preminila.
Pogreb nepozabne matere bode
dne 9. t. m.

Svete maše se bodo darovale v
Podkrajju in Črnem vrhu pri Idriji.
Ljubljana, dne 8. junija 1909.

Fran Rupnik,
užitinski uradnik.

Proda se lepa

hiša (vila)

z velikim sadnim in zelenjavnim vrtom. Posestvo
je jako pripravno za vsakega, posebno pa za
penzioniste ali kot letovišče. Natančnejša po-
jasnila daje **ANT. MEHLE**, Rožna dolina,
cesta V, hišna šte. 202. 1452 6-1

HIŠA

s 7 stanovanji in z lepim vrtom
ob cesti, ki je zelo prikladen
za stavbišče, se takoj proda
v Jenkovih ulicah št. 4.

Cena nizka; takoj se zahteva le 10.000 kron,
drugo ostane lahko na hiši. Nese letno 1500 K.
Več pove lastnik **A. Kuder**, sodnik v Novem
mestu. 1616 5-1

H. Volk, kemična pralnica Šoštanj, Štajersko

se priporoča za **snaženje vsako-
vrstnih oblek itd.** Cene primerno
nizke. Delo solidno in se tekom tedna izvrši.

Sprejemalnica za Ljubljano pri **I. Magdiču**,
krojaču, Miklošičeva cesta 10.
680 30-1

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev, itd.,
naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim
predstojnikom in dobrotnikom, da je
prevzel znano podobarsko delavnico
umrlega **g. And. Rovškega**, Kolo-
dvorske ulice št. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da
bodem vestno izvrševal svoj poklic in
prosim za zaupanje. Tekom 10 letnega
praktičnega dela pri ranjtem **g. Rovšku**
pridobil sem si toliko spretnosti, da se
bode v prihodnje ravno tako solidno in
kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo,
kakor se je dosedaj. 3438 52-7

Modna trgovina za gospode B. Magdič

Ljubljana, hotel pri Maliču priporoča

klobuke, slamnike, čepice, srajce in kravate v najnovejših oblikah in
najlepši izbiri; nadalje: vse športne predmete za hribolarce, holarce,
lovce, tenis, sokole, itd. Narodne znake in zastave.

Sobno slikarska in pleskarska turdka

Speletič & Remžgar, Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča **slavnemu občinstvu za vse v to stroko**
spadajoča dela v Ljubljani kakor tudi na deželi.

Delo solidno. Cene primerne.

920 (1)

Veliko zalogo absolutno zjamčenega

pristnega vina, 1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordi-
narijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom
za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo**
v Vipavi. — Izborna kvaliteta: letošnje
belo mašno vino od 30—40 K. Sorti-
rano vino rizling, beli burgundec, silvanec
in zelen od 40—55 K, črni „Karminet“ po
55 K, postavljeno v Postojno ali Ajdov-
ščino. — Izpod 56 litrov se ne oddaja;
na debelo po dogovoru ceneje. — Stara
desertna vina v buteljkah po 1 do 1-20 K,
vinski kis po 30 K in tropinsko žganje po
2 K liter.

Prevara izključena, ker je klet pod
nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadrage in večje množine izjemne
cene. — Za obilne naročbe se priporoča
Kmetijsko društvo v Vipavi.

Krasno

pomladansko zalogo
modnega blaga za
gospode in dame
:: priporoča ::

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg 19

DEERING-

DEERING-

DEERING-

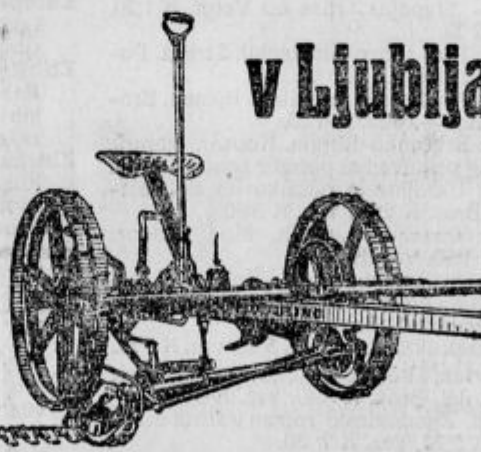
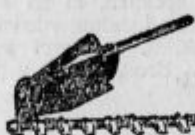
kosilne stroje, svetovno znane kot najboljše ameriške stroje
sedanjosti priporoča prva slovenska veletrgovina z železnino in
poljedelskimi stroji

FR. STUPICA

v Ljubljani

Marije Terezije
cesta št. 1.

1550 8-1

Istotam se dobijo tudi vsakovrstni drugi stroji, kakor slamo-
reznice, mlatilnice, čistilnice, vrtila, preše za sadje in dr. in dr.

DEERING-

DEERING-

DEERING-

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun ter je obrestuje po čistih $\frac{1}{2}\%$

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev in po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

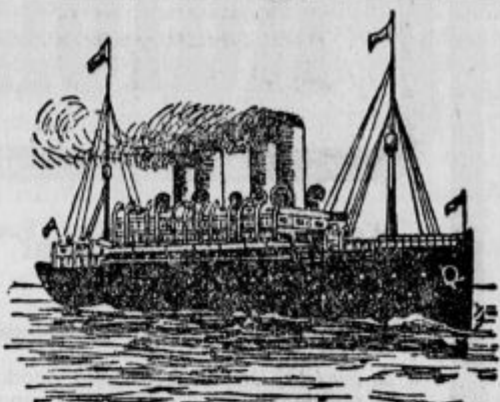
Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamulca, Češka Lipa, Brno, Moravski Zumb-
berg, Mödling, Novi Jičín, Pízen, Praga, Liberec, Cvetava.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev.
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Kdor hoče varno, mirno in hitro

v AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke
c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega
zastopnika 1639 30

Fr. Seunig, Ljubljana
Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi
parniki **velikani**:

Kaiserin Auguste Victoria	nosi	25.000 ton
Amerika	:	24.000 :
President Lincoln	:	20.000 :
President Grant	:	20.000 :

Vožnja **Ljubljana-Hamburg** traja
z na novo uvedenimi direktnimi voznimi
kartami, brez vsake menjave, okroglo samo
1½ dneva ter ima potnik pravico porabe
brzovlakov po celi črti od avstrijske meje
(Eger) naprej. 1606 3-1

Organist-ceciljanec

sedaj še aktivni vojak, pri godbi 87. pešpolka,
želi nastopiti službo v kaki večji župniji ali trgu
meseca oktobra. Služboval je že poprej v
večjih župnijah s povolnim uspehom. Zmožen
je voditi večje pevske zборе, kakor tudi godbo
na lok in pihala. Naslov pove uprava lista.
1606 3-1

POZOR! 1596 3-1 **POZOR!**

Stara trgovina

dobrovpeljana
z vso opravo za vsako obrt se takoj odda v
prometnem kraju na **Gorenjskem**. Ugodni po-
goji. Kje, pove upravnštvo tega lista.

Učenec v pekarno

se sprejme iz poštene kmečke ali delavske hiše
pod ugodnimi pogoji pri posestniku pekarnice
Ferd. Roš v Hrastniku na Štajerskem.
1617 3-1

Hotel in restavracija

v zgradbi Narodnega doma v Pazinu daje
se v najem. Za poglobljene informacije obrniti
se je najdalje do konca meseca junija tek. leta
: na upravo Narodnega doma v Pazinu. :
1610 3-1

Vinske sode

iz hrastovega lesa in sicer:

30 komadov od	6 do	8 hektov
10	"	15 do 18 "
1	"	30 "
1	"	50 "
1	"	60 "

oddaja po primerni ceni **M. Rosner & Co.**
v Ljubljani. 156-1